

Preek over Markus 15:33-34

- Schildwolde, 25 maart 2016
- Goede Vrijdag
- Kees van Dusseldorp

Thema: Het kruis staat in het donker

Liturgie:

votum en groet

Ps.6:1,2,3

gebed

kindermoment groep 1-2

luisterlied

lezen & zingen:

Mark.15:1-15 - Ps.22:1

Mark.15:16-32 - Ps.22:3

Mark.15:33-39 - Ps.22:11,10

preek: Mark.15:33-34

Opw.614

gebed

collecte

Gz.91

zegen

Gemeente van Christus,

**\*\* duisternis is dieptepunt \*\***

Donker. Midden op de dag. Iets of iemand houdt het licht tegen. Van twaalf tot drie zie je niets. Angstaanjagend. In die duisternis staat het kruis. Huiveringwekkend. Jezus hangt in het donker. Je voelt wel aan: hier staan we bij het dieptepunt van zijn lijden.

Veel kinderen vinden het prettig om 's avonds een lampje aan te houden. Op hun kamer of op de overloop. Duistere steegjes vermijden we 's avonds. Bij een inktzwarte lucht voelen we ons onplezierig. Daarom gebruiken we lampen. Om te zien wat je doet. Wie iets in het donker wil doen, heeft niet altijd goede bedoelingen. Er gebeurt veel dat het daglicht niet kan verdragen. Duisternis roept angst op.

De duisternis over Golgotha is niet alleen abnormaal vanwege het moment. In de bijbel heeft duisternis nog een eigen lading. Job spreekt in zijn boek van de duisternis die God gebracht heeft in zijn leven. Tot God hem vraagt: Weet je wel wat echte duisternis is? Weet jij waar de diepste duisternis vandaan komt? Duisternis. Egypte kreeg het drie dagen lang te verwerken, omdat ze zich tegen de God van Israel bleven verzetten. Maar in het land Gosen was het volop licht. Duisternis. Dat wordt de dag des Heern, zegt Amos. Het oordeel van God over de zonde van zijn volk. Duisternis. Dat is de plek voor de goddelozen die Mij verwerpen, zegt Jezus. De buitenste duisternis. Duisternis. Dat was de aarde vóór de eerste scheppingsdag, voordat God de wereld maakte.

Het kruis staat in het donker. Midden op de dag. In de duisternis van Gods oordeel. Daar hangt Jezus tussen hemel en aarde. We staan bij het dieptepunt van zijn lijden.

**\*\* licht voor de wereld alleen in Christus \*\***

Het is geen leuk verhaal. Het moet wel verteld worden. Om het licht te zien in het donker. Want van het kruis straalt wel iets uit. Juist voor de wereld die in het duister leeft.

De werkelijkheid van onze wereld vertelt een donker verhaal. Daarom is ook de geschiedenis van Christus is geen mooi verhaal. Grof onrecht wordt hem aangedaan. Onschuldig en toch de doodstraf. Spot en hoon klateren van alle kanten over hem heen. Soldaten spelen hun spel met hem. Voorbijgangers schelden hem uit. Priesters en schriftgeleerden reageren zich op hem af. Zelfs de twee misdadigers naast hem schreeuwen mee. Kerk en wereld trekken hun handen af van de Zoon van God. En daar komt de duisternis van Gods oordeel nog overheen. Het is geen leuk verhaal dat we op Goede Vrijdag vertellen.

En toch moet het verteld worden. Zodat wij niet vergeten wie wij zijn. Het kruis van Christus prikt door onze buitenkanten heen. Op Golgotha hangt niet alleen Christus. Daar staan ook de mensen, open en bloot voor God. Alle maskers gaan af. Voor die duisternis kan niemand vluchten. We hebben onszelf buiten de lichtcirkel van Gods aanwezigheid geplaatst. En als God het niet verhoedt, blijven we eeuwig in het donker. Daarom past ons de verootmoediging: 'Heer ontferm u over ons, wees genadig.'

Het moet verteld worden. Maar niet zonder hoop. Want in het donker staat het kruis. De duisternis verdicht zich tot op de Christus. Hij hing voor ons. Daar begint de uitstraling van het kruis. Wie Jezus Christus kent ziet in het diepste donker toch nieuw licht. Ik denk wel dat je het pas ziet, als je ziet hoe donker het is, als je voelt hoe diep de angst is. In de duisternis glanst het licht. Het kruis is een lichtbron. Een boodschap van verzoening, vernieuwing en uitzicht.

Het verhaal van Goede Vrijdag moet verteld worden. Ook vanavond. We zoeken naar het licht. In het donker van Golgotha. In het duister van de mensenwereld. En we krijgen ontzag voor Jezus Christus. We worden verwonderd over onze redding. We vinden rust in onze Heiland. En krijgen moed om te leven. Van het kruis straalt licht in het donker. Daarom moet het steeds weer verteld worden.

**\*\* Jezus is door de hemel goedgekeurd \*\***

Wat is er dan licht aan de nacht van Golgotha? Om te beginnen blijkt uit de drie uur duisternis, dat Jezus Christus wordt geaccepteerd als Middelaar. De macht van de duisternis zoekt Hem en concentreert zich op hem. Jezus blijkt in staat om Gods oordeel naar zich toe te trekken. Hij ondergaat de verschrikking waar wij voor huiveren. Drie uur duisternis. In het feit alleen al ligt iets om dankbaar voor te zijn.

De lijdensweg van Jezus Christus begint in Getsemane. Daar staat de ingang naar het diepste lijden: de weg zonder God. Getsemane is het beginstation, Golgotha het eindstation. En op al die tussenliggende stations verzwaren mensen het lijden van de Heer. De verrader, de hogepriester, de leerlingen, de machthebbers, de soldaten, de omstanders. Heel de mensheid is actief tegen Gods Zoon. Af en toe horen we iets van Jezus zelf. Een kort woord. Vrijwillig en zwijgend gaat Hij zijn weg.

Dit gebeurt er op aarde. Maar wat gebeurt er in hemel? In de Bijbel lezen we vaak wat God zegt of doet. Hier ontbreekt dat bijna volledig. En dat op zo'n cruciaal moment in Gods plan. Wanneer hemel en aarde de adem inhouden. We merken geen actie of reactie vanuit de hemel.

Tot het donker wordt. Midden op de dag. Het enige moment in Markus dat we iets merken van de hemel. De duisternis van Gods oordeel daalt over Christus. Zijn lijden wordt onnoemelijk verzwaard. Maar het betekent ook dat onze Heer wordt toegelaten tot de betaling. De hemel accepteert Jezus Christus als hogepriester.

Zoals je voor een webshop op een gegeven moment wordt toegelaten tot de betaalsite. Tik je de juiste codes in, dan kom je op een beveiligde pagina waar je je betaling kunt doen. Zoiets gebeurt er ook met het invallen van de duisternis over Golgotha. Jezus wordt toegelaten tot de betaalplaats. Hij zal het diepste oordeel van God ondergaan. De hemel accepteert Hem als de Middelaar. In het vallen van de duisternis, klinkt de goedkeuring van wie Jezus is en wat Hij wil. De hemel reageert. Het wordt donker. Jezus wordt toegelaten. Geaccepteerd als Middelaar.

**\*\* Jezus gaat door de duisternis heen \*\***

Is er licht in de duisternis? Als het donker wordt in je leven, zoek je naar het licht. Als je het niet ziet, slaat de wanhoop toe. Maar vergeet niet: de diepste duisternis, die nog zwarter is dan wij ons kunnen voorstellen, is over Jezus heengetrokken. Stervend, onschuldig slachtoffer, door mensen verstoten en van God verlaten.

In het feit dat het donker werd op Golgotha, glanst iets van onze redding. Jezus is werkelijk de Middelaar. Anders was het nooit donker geworden. En een nog groter wonder: het wordt ook weer licht. Na drie uren. De Christus is door de duisternis heengekomen.

Drie uren. Van 's middags twaalf tot drie uur. Wat heeft Jezus gedaan in die tijd? We hebben er geen idee van. Hij draagt Gods oordeel en blijft toch leven. Hij draagt een oneindige vloek en toch komt er aan die duisternis een eind. De hemel weigert in te grijpen en toch blijft de Heer staan. Drie uren eeuwig lijden. Jezus spreekt pas als het weer licht is. Zijn schreeuw tot God klinkt niet als het donker wordt, op het zesde uur, maar als duisternis voorbij is, op het negende uur. Hij is door de duisternis heengegaan. In deze drie uren overwint de Christus de hel. De tweede dood, zoals Hij dat later zelf in zijn Openbaring aan Johannes noemt. Die dood kreeg geen vat op Hem. Want Hij kwam erdoorheen. Hij bleef die uren in leven. Hij bezweek niet. En het werd weer licht.

Het is heel bijzonder dat het midden overdag donker wordt. Maar het is een nog groter wonder dat het die dag weer licht geworden is. En een wonder dat het sindsdien elke morgen weer licht geworden is. De duisternis die op Hem lag, was bedoeld voor alle mensen. Heel de wereld ligt in zonde en lag daarom onder de dreiging van Gods vloek. Dan gaat het licht definitief uit.

De Christus stapt naar voren. Hij trekt de macht van de duisternis naar zich toe. Hij is mens. De Christus gaat door het donker heen. Hij is zonder zonde. De Christus bezwijkt niet. Hij was ook God. Daarom wordt het weer licht. Hij is de ware Middelaar.

**\*\* daarbij houdt Hij aan zijn God vast \*\***

Het kruis staat in het donker. We zien een lijdende mens in diepe eenzaamheid. Lijden en eenzaamheid, onrecht en verstoting zijn zaken die op aarde nog steeds voorkomen. Bij Christus komt daar Gods oordeel overheen. Dan gaat het licht uit. Maar Hij houdt vol. Hoe kan Hij dat? Dat wordt duidelijk in het korte woord dat Hij spreekt. Daarin leren we zijn vertrouwen kennen.

'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Dit is de enige van de zeven kruiswoorden die Markus vermeldt. Een belangrijk woord. Het is geen wanhoopsschreeuw. Het is geen angstkreet. 'Jezus riep met luide stem,' lezen we. Hoorbaar en verstaanbaar. Het ging hem niet om de Vader. Die worsteling had Hij in Getsemané gevoerd. Het ging hem om al die mensen die daar stonden. En om al die mensen die deze woorden zouden horen. Hij heeft hen wat te vertellen. Het is geen verzuchting, maar een preek. Jezus geeft vanaf het kruis een boodschap af. Voor alle mensen.

Het is een woord uit Ps.22, de psalm van de rechtvaardige die moet lijden, maar die zijn God vasthoudt. Dat is de boodschap van Jezus vanaf het kruis: 'Ik houd aan mijn God vast. Mensen verachten mij. Ik zal sterven. Zelfs God, die ik van jongsaf aan ken, heeft mij verlaten. Hij antwoordt niet meer. Hij laat mij gaan. Hij heeft de hand in al dit lijden. Hij

zit erachter. Maar ik houd aan mijn God vast!' Ik vat maar heel kort samen wat er in de psalm naar voren wordt gebracht. Wat maakt Jezus vanaf het kruis duidelijk? 'God is in dit lijden. Het zijn maar niet de mensen die het mij aandoen. Maar mijn God zal mij antwoorden en zal rechtvaardigen. Zo staat geschreven.'

Jezus toont zijn vertrouwen. Hij vertelt hoe Hij door het lijden is heengekomen: 'God is in dit lijden. Maar toch houd ik vast aan mijn God. Hij geeft antwoord. Hij bevrijdt. Prijs zijn rechtvaardigheid!' Die boodschap heeft Jezus vanaf het kruis. Dit geeft hem vertrouwen.

**\*\* en voltooit dan zijn weg in gehoorzaamheid \*\***

De duisternis op Golgotha is het dieptepunt van Christus' lijden. Na het dieptepunt volgt het eindpunt. Jezus voltooit zijn lijden, door de dood in te stappen. Rustig en welbewust legt Hij het leven af. De strijd is gestreden, de vloek is gebroken, de overwinning is behaald, het einde mag komen: Hij brengt het offer van zijn leven.

Het sterven van Jezus hoort bij zijn lijden. Maar het is niet het dieptepunt. Jezus heeft gedragen wat Hij moest dragen: de zonden van Gods kinderen. Juist Hij die zuiver en rein is, is tot zonde gemaakt. Hij heeft ondergaan wat Hij moest ondergaan. De zwarte duisternis van Gods oordeel. En nu is de weg open om te brengen wat Hij moet brengen: Het offer van zijn leven. Jezus legt het leven af. En voltooit daarmee zijn lijdensweg.

Ach de mensen spotten verder. Ze begrijpen er niets van. Brengen niet eens respect op voor een stervend mens. 'Hij roept Elia', zeggen de soldaten tegen elkaar. Ze spotten met de joodse verwachting van de Elia die komen zal. Elia zal wel komen om Hem straks te begraven. Hun spot betreft niet alleen Jezus, maar heel het joodse geloof. En ze geven Hem wat uit hun heupfles. Zure wijn, romeinse soldaten hebben het altijd bij zich. Het helpt je om even helder te worden. Jezus neemt het. Om nog wat te kunnen roepen. Toen de soldaten Hem aan het kruis nagelden was Hem ook drinken aangeboden: wijn met mirre. Dat is een verdovend middel. Dat weigerde Jezus. Nu neemt Hij wel een slok, omdat Hij zijn stem nog eenmaal nodig heeft voor zijn laatste uitroep. Markus vermeldt niet wat Jezus heeft geroepen. Maar wel dat Jezus met een luide kreet afscheid neemt. Meestal is de laatste adem niet meer dan een zucht, zeker na een uitputtende marteling. Bij Jezus gaat het opvallend anders. Hij stapt zelf de dood in. Zelfbewust legt Hij zijn leven af. 'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon', zegt de centurio als reactie.

Jezus brengt het offer van zijn leven. Een smetteloos offer, staat in de Bijbel. Hij mag dat doen in het licht van de zon die weer is gaan schijnen. Hij mag dat doen in de zekerheid van de overwinning. Zo legt Hij zijn leven af. En bereikt zo het eindpunt van zijn lijden. De bestemming van zijn missie.

**\*\* het is tot onze verlossing! \*\***

Het is geen mooi verhaal, dat er op Goede Vrijdag verteld wordt. En toch moet het in de kerk en in de huizen gelezen en verteld worden. We moeten erbij stilstaan. Aan de hand van onze Heer, die na zijn dood immers weer is opgestaan. En die onder leiding van zijn Geest ons laat meekijken wat er gebeurt. En wat het betekent. Jezus wil dat wij weten hoe Hij voor ons de toegang heeft geopend naar Gods goede wereld. Zodat wij niet vergeten waar redding te vinden is. Dan er licht straalt, ook in het diepste donker.

Ik weet het wel. Het valt je niet altijd gemakkelijk om het kruis van Christus steeds voor ogen te houden. Er zijn zoveel zaken die je aandacht vragen. Ik kan ook niet aangeven hoe vanaf Golgotha de lijnen lopen naar jouw leven vandaag. Ook ik besef lang niet wat er eigenlijk gebeurd is in die drie uren duisternis. En wat de gevolgen daarvan zijn.

Maar toch zeg ik: luister, sta erbij stil, verdiep je er in. Want bij Jezus Christus begint je leven. Het kruis is een lichtbron voor mensen. En ontdek wat het je brengt. Je kunt het niet in systeem brengen. Of van tevoren aangeven wat de gevolgen zijn. Je komt er pas achter als je je aan Hem overgeeft. Als je je laat meenemen in zijn sterven om op te staan in zijn verrijzenis.

Wat je dan zou kunnen ervaren? Dat je bevrijd bent van je zonden, omdat Jezus ze gedragen heeft. Dat je rust vindt in je leven, omdat je onder Gods genade leeft. Dat je uitzicht krijgt in deze wereld, omdat Christus de diepste duisternis heeft doorstaan. Het scheuren van het voorhangsel maakt dat duidelijk: De Vader opent zijn hart voor de gelovigen. Er is vrije toegang in alle omstandigheden. De hogepriester heeft zijn werk gedaan en zijn offer gebracht. Eenmaal voor altijd en iedereen.

Het kruis stond in het donker. Onze Heer hing eraan. Hij doorstond Gods oordeel, overwon de boze en opende Gods nieuwe wereld. Respect voor ons Heer! Daar begint de eerbied, de aanbidding en de overgave. Zo kom je in het licht. Het licht van het kruis.

Amen